

2017-يىلدىن كېيىن تۇتۇلغان لاگېر ۋە تۈرمىدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ سانى توغرىسىدا قىسقىچە ئانالىز

ختاي ھۆكۈمىتى 2017-يىل لاگېرنى يولغا قويغاندىن كېيىن، لاگېردىكى ھەم تۈرمىلەردىكى تۇتۇلغان ئۇيغۇرلارنىڭ سانى توغرىلۇق بىر قانچە ئوخشىمىغان سانلار مەۋجۇت. بۇنىڭ ئىچىدە ئەڭ كۆپ تىلغا ئېلىنغان سان كۆپ بولغاندا 3 مىليون، ئاز دېگەندە 800 مىڭ دەپ تىلغا ئېلىنىۋاتىدۇ. بۇنىڭ ئىچىدە، ئەڭ نوپۇزلۇق ئورۇن ئامېرىكا دۆلەت ئىشلار مىنىستىرلىكىنىڭ دوكلاتىدا تىلغا ئالغىنى 800 مىڭدىن 2 مىليونغىچە، ئامېرىكا دۆلەت مۇداپىئە مىنىستىرلىكىنىڭ تىلغا ئالغىنى 3 مىليون دەۋاتىدۇ. بىز ئۇيغۇرلار 5 مىليون دەۋاتىمىز. ئۇنداقتا ھەقىقىي ئەمەلىيەتكە يېقىن سان قانچىلىك؟

بۇ ساننى بىلىش ئۈچۈن، ئالدى بىلەن شىنجاڭدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ ھەقىقىي نوپۇسى قانچىلىك ئىكەنلىكىنى بىلىشىمىز كېرەك. شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ستاتىستىكا ئىدارىسىنىڭ ھۆكۈمەت تور بېتىگە ئاساسلانغاندا، 2015-يىلنىڭ ئاخىرىدىكى ئۇيغۇر نوپۇسى 11.3033 مىليون. بۇ دوكلاتنى يېزىۋاتقان ۋاقىتتا، يۇقىرىقى تور بەت 2016-يىلدىن كېيىن ئېلان قىلغان ھەر قانداق دوكلاتتىن، ئۇيغۇر نوپۇسى ياكى شىنجاڭنىڭ ئومۇمىي نوپۇسىغا ئائىت سانلارنى چىقىرىۋەتكەن. ئۇنداقتا، شىنجاڭدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ 2017-يىلدىكى نوپۇسىنىڭ ئېنىق سانى مەلۇم ئەمەس. لېكىن بەزى ئوخشاش بولمىغان مەنبەلەرگە قاراپ باقساق، مەسىلەن، 2016-يىلى 10-ئايدىكى «شىنجاڭ ئىسلام جەمئىيىتى» نىڭ تور بېتىگە قارىغاندا ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسى 11.272 مىليون، 2017-يىلى 12-ئايدىكى سوخۇ تورىنىڭ مەنبەسىدە ئۇيغۇر نوپۇسى 11 مىليون 330 مىڭ. شۇڭا، يۇقىرىقى مەلۇماتلارغا ئاساسەن، 2015-يىلدىن 2017-يىلغىچە ھېچقانداق نوپۇس ئاشمىدى، دەپ ھېسابلىساقمۇ، 2017-يىلنىڭ ئاخىرىدىكى ئۇيغۇر نوپۇسى ئاز دېگەندە 11.33 مىليون بولسا توغرا بولىدۇ.

يىللار	1978	1980	1990	1995	2000	2005	2010	2015	2017	2019
ئۇيغۇر نوپۇسى	5.5553	5.7646	7.2495	7.8	8.5233	9.235	10.1715	11.3033	11.3033	

مەنبەسى: شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى ستاتىستىكا ئىدارىسى
بىرلىكى: مىليون

«شىنجاڭ ستاتىستىكا ئىدارىسى» نىڭ سانىغا ئاساسلانغاندا، شىنجاڭدىكى ئوتتۇرىچە ئائىلە كۆلىمى، ھەر بىر ئائىلىدە 3.26 ئادەم بار بولۇپ، book118.com تور بېتىدىكى ماقالىگە ئاساسلانغاندا، ئۇيغۇرلارنىڭ ئائىلە كۆلىمى، ئاز دېگەندە ھەر بىر ئائىلىدە 4.01 ئادەم بار. يۇقىرىقى سانلارغا ئاساسەن، ھازىر شىنجاڭدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ ئائىلە سانى 2.8254 مىليون، ھەر بىر ئائىلىدىكى ئادەم سانى، 4.01 ئادەم دېگەن يەكۈننى چىقىرالايمىز.

ئۇنداقتا، 2017-يىلدىن تارتىپ 2019-يىلغىچە، 11.3 مىليون نوپۇستىن قانچىلىك ئادەم تۇتۇلغان؟

ختايلىقلار 2017-يىلدىن تارتىپ، ھەر بىر پەسىلدە ھەر بىر ئۇيغۇر ئائىلىسىگە «نوپۇس ئۇچۇرلىرىنى توپلاش جەدۋىلى» نى تارقىتىپ بېرىش ئارقىلىق ئائىلىلەرنىڭ نوپۇس ئۇچۇرىنى توپلىغان. (تۆۋەندىكى بەتتىكى نوپۇس ئۇچۇرلىرىنى توپلاش جەدۋىلى)

人口信息采集表

基本信息	房屋地址				采集事由	☐ 居住 ☐ 商户/务工 ☐ 访客		照片	重点标签	
	房屋性质	☐ 自购房 ☐ 自建房 ☐ 出租房 ☐ 公租房		居住性质	☐ 家庭居住 ☐ 合租	商用性质	☐ 业主 ☐ 雇工			系重点人员[系特殊群体[系收押人员亲属[系打击处理人员亲属[一体化比中 标签人员[
	姓名		性别		民族					
	身份证号				出生日期					
	户号				与户主关系					
	户籍信息	☐ 辖区 ☐ 本地 ☐ 外地 ☐ 国外		户籍详址						
	文化程度		婚姻状况		政治面貌					
	职业	☐ 有 ☐ 无	职业名称		务工地详址					
	流动人口婚育证明号		现有子女数量		儿童是否预防接种	☐ 是 ☐ 否				
	是否为学龄儿童	☐ 是 ☐ 否	是否就学	☐ 是 ☐ 否	学校名称与班级					
是否有医社保	☐ 是 ☐ 否	医社保所在地		社保类型						
联系方式				在乌社会关系人	关系： 联系方式：	姓名：		关键信息 年龄段 15-25[26-40[41-55[维吾尔族[无业人员[持有护照[每日礼拜[有宗教学识[去过 26 国[系逾期入境人员[有境外关系人 家有辍学儿童[人员分类 放心人员[一般人员[不放心人员[
活动轨迹	来乌日期			来乌事由		最近一次流动轨迹				
宗教信仰	宗教信仰	☐ 无 ☐ 伊斯兰教 ☐ 佛教 ☐ 基督教 ☐ 其他			是否礼拜	☐ 是 ☐ 否				
	每日礼拜次数	☐ 1次 ☐ 5次 ☐ 2-4次	礼拜地点	☐ 家 ☐ 清真寺 ☐ 其他	是否主麻	☐ 是 ☐ 否				
	常去清真寺名称			是否朝觐	☐ 公 ☐ 私 ☐ 排队 ☐ 否	是否有教职	☐ 有 ☐ 无			
护照持有情况	是否有宗教学识	☐ 是 ☐ 否	学经地		教经人					
	是否持有护照	☐ 自持 ☐ 统管 ☐ 否	护照编号			护照种类	☐ 因公 ☐ 因私			
	是否出过境外	☐ 是 ☐ 否	年内出境次数	____次	近一次出境时间和国家					
	出境事由	☐ 朝觐 ☐ 旅游 ☐ 公务 ☐ 探亲 ☐ 求学 ☐ 其他			是否有境外关系人	☐ 是 ☐ 否				
	境外关系人姓名		境外关系人所在国家		与境外关系人关系					
涉稳情况	前往 26 国次数	____次	国家名称		最近一次回国时间					
	是否为重点人员、特殊群体	☐ 是 ☐ 否	被列类别	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 特 ☐	一体化比对结果	☐ 无 ☐ 比中 ☐ 有标签				
	是否被打击处理人员亲属	☐ 是 ☐ 否	是否被收押人员亲属	☐ 是 ☐ 否	与被打击处理收押人员关系					
驾照车辆情况	是否参加过集中教育转化	☐ 是 ☐ 否	参加集中教育时间、地点			集中教育时长				
	是否有驾驶证	☐ 是 ☐ 否	驾照类别	☐ A ☐ B ☐ C	驾驶证号					
备注	是否有车辆及车辆类型	☐ 否 ☐ 小车 ☐ 客车 ☐ 货车	车牌号		车辆用途					

采集人：

社区(村)民警
审核签字：

社区(村)领导
审核签字：

15 岁以上
被采集人签字：

يۇقىرىقى جەدۋەل 2017-يىلدىن باشلاپ، ئۇيغۇرلارنى لاگېر ۋە تۈرمىلەرگە ئېلىپ كېتىشىدىكى ئەڭ مۇھىم ۋاسىتىلەرنىڭ بىرى بولۇپ، دەسلەپكى مەزگىلدە ئاساسىي جەھەتتىن يۇقىرىقى جەدۋەلدىكى توپلانغان ئۇچۇرلارغا ئاساسەن ئۇيغۇرلارنى تۇتقۇن قىلغان.

شىنجاڭ قانۇن سىستېمىسىدا ئىشلەيدىغان بىر خادىمنىڭ ئاشكارىلىشىچە، خىتايلار يۇقىرىقى ئۇچۇرلارنى توپلىغاندىن كېيىن، ئاساسلىق قىلىپ تۆۋەندىكى 10 خىل ئۇچۇرنى ئۇيغۇرلارنى لاگېر ئېلىپ كېتىشتىكى ئاساسىي قىلغان.

- 55-15 ياشقىچە
- مىللىتى ئۇيغۇر بولغانلار
- خىزمىتى يوقلار
- پاسپورت بارلار
- ھەر كۈنى ناماز ئوقۇيدىغانلار
- دىندىن تەلىماتى بارلار
- 26 دۆلەتكە چىقىپ باققانلار
- چەتئەلگە چىقىپ باققانلار
- ئۆيىدە بالىلىرى مەكتەپتىن چېكىنگەنلەر
- ماشىنىسى بارلار

يۇقىرىقى ئۇچۇرنىڭ خالىغان بىرىگە توشىدىغان ئادەملەرنى گۇمانلىق دەپ قاراپ، لاگېرغا ئېلىپ كەتكەن.

يۇقىرىقى جەدۋەلگە قارىساق، بۇ جەدۋەلنى مەيلى كىملا توشقۇزمىسۇن، ھەر قانداق ئائىلىدىن ئاز دېگەندە بىر ياكى بىردىن كۆپ ئادەمنىڭ يۇقىرىقى ئۆلچەملەرنىڭ بىرى ياكى بىر قانچىسىگە توشىدىغانلىقىنى كۆرەلەيمىز.

ئەمەلىيەتتە، مەيلى بۇ جەدۋەلنى توشقۇزغان ئادەمنىڭ كىم بولۇشىدىن قەتئىينەزەر، يەنى ھۆكۈمەتكە ئىشلەيدىغان پارتىيە ئەزاسى بولسۇن، ياكى ناماز ئوقۇيدىغان دېھقان بولسۇن، مەيلى ئۇ سودىگەر ياكى مەيلى ئىشچى بولسۇن، مەيلى ماشىنىسى بار ياكى يوق بولسۇن، مەيلى پۇلى بار چەتئەلگە چىقىپ باققان، ياكى پۇلى يوق چەتئەلگە چىقىپ باقمىغان ئادەم بولسۇن، مەيلى چەتئەلدە تۇغىنى ياكى ئوقۇيدىغان بالىلىرى بار ئادەم بولسۇن، ياكى چەتئەل بىلەن ھېچقانداق ئالاقىسى يوق ئادەم بولسۇن، جەدۋەل ئۆز ئىختىيارى ئارقىلىق ئەمەس، ناھايىتى قورقۇتۇش، تەھدىت ۋە مەجبۇرلاش ئاساسىدا توشقۇزۇش تەلەپ قىلىنغانلىقى ئۈچۈن، ئۇنىڭ ئۈستىگە يۇقىرىقى 10 ئاساسلىق ئەھۋالنىڭ دائىرىسى بەك كەڭرى بولغاچقا، ھەر بىر ئائىلىدە ئاز دېگەندە بىر ياكى بىردىن كۆپ ئائىلە ئەزاسى، يۇقىرىقى 10 كاتېگورىيەنىڭ بىرى ياكى بىر قانچىسىگە ئۆزىنىڭ توشىدىغانلىقىنى ئەينەن مەلۇم قىلغان. نەتىجىدە، مەيلى كىم بولۇشتىن قەتئىينەزەر، يۇقىرىقى 10 كاتېگورىيەنىڭ خالىغان بىرىگە توشقان ئادەمنىڭ ھەممىسىنى تۇتۇپ ئېلىپ كەتكەن.

ئۇنداقتا ، ئۇيغۇر نوپۇسىنى 11.33 مىليون، ئائىلە سانى 2.8254 مىليون، ھەربىر ئائىلىدە 4.01 ئادەم بار دەيلى. ھازىرغىچە ئاشكارىلانغان ماتېرىياللار ۋە گۇۋاھلىق بېرىشلەرگە ئاساسلانغاندا، ھەر بىر ئائىلىدىن تۇتۇلغانلارنىڭ سانى 1، 2 ، 3 ھەتتا 4 ئادەم تۇتۇلغان ئەھۋاللار بار. ئۇنداقتا يۇقىرىقى پاكىتقا ئاساسەن، ئەگەر ھەر بىر ئائىلىدىن تۇتۇلغانلارنىڭ سانىنى ئوتتۇرىچىلاشتۇرۇپ، بۇنى 1، 1.5، 2، ياكى 2.5 دەپ ئويلىساق، ئومۇمىي تۇتۇلغان ئادەمنىڭ سانى تۆۋەندىكىدەك:

2017-يىلدىكى ئومۇمىي نوپۇس: 11.33 مىليون (شىنجاڭ ستاتىستىكا ئىدارىسى)

ھەر بىر ئائىلىدىن ئوتتۇرىچە تۇتۇلغان ئادەم سانى	2017-يىلدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسى (مىليون)	2019-يىلدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسى (مىليون)	ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسى (مىليون)
1	2.8254	8.5046	
1.5	4.2381	7.0919	

5.6792	5.6508	2
4.2665	7.0635	2.5

ئۇنداقتا، 2017-يىلدىن تارتىپ 2019-يىلغىچە، ھەربىر ئائىلىدىن تۇتۇلغان ئۇيغۇرلارنىڭ سانى ئاز دېگەندە 2.8254 مىليون، ئەڭ كۆپ بولسا 7.0635 مىليون بولۇشى مۇمكىن. 2019-يىلى 2017-يىلدىن كېيىن، قېلىپ قالغان نوپۇسى ئاز دېگەندە 4.2665، كۆپ بولغاندا 8.5046 مىليون. ئەگەر، ستاتىستىكا نەزەرىيەسىگە ئاساسەن، ئەڭ چوڭ سان بىلەن ئەڭ كىچىك ساننى چىقىرىۋەتسەكمۇ، تۇتۇلغان ئۇيغۇرلارنىڭ سانى 4.2381-5.6508 مىليونغىچە.

بىز نۆۋەتتە تۇتۇلغان ئادەم سانىنىڭ ئەمەلىيەتكە قانچىلىك يېقىنلىقىنى، خىتاي ھۆكۈمىتىنىڭ ئېلان قىلغان ماتېرىياللىرى ئارقىلىق ئىسپاتلاشقا تىرىشساق، بىز تۆۋەندىكىدەك ئىككى خىل ئەھۋالنى كۆرەلەيمىز.

1. نوپۇسنىڭ ھەقىقەتەن 4.3 مىليون بىلەن 5.5 مىليوننىڭ ئارىلىقىدا كېيىن كەتكەنلىكىنى كۆرەلەيمىز. ئەگەر تۇتۇلغان ئۇيغۇرلارنىڭ سانى 1-2 مىليون ئەتراپىدا بولسا، بۇ ئومۇمىي نوپۇسنىڭ 10% - 20% نى ئىگىلەيدۇ. ئەگەر رېئاللىق مۇشۇنداق بولسا، خىتايلار ھەقىقىي نوپۇسنى بۇرۇنقىدەك ئېلان قىلىۋەتكەن تەقدىردىمۇ، ئادەتتە نوپۇس ستاتىستىكىسى قىلىنغان ئەھۋال ئاستىدا، نوپۇسنىڭ زادى قانچىلىك كېيىن كەتكەنلىكىنى بايقاش ئىنتايىن قىيىن. نەتىجىدە خىتاينىڭ نوپۇسنى يوشۇرۇشنىڭمۇ ھاجىتى يوق بولۇشى مۇمكىن.

ئەگەر، ھەر بىر ئائىلىدىن 1.5 - 2 گىچە ئادەم تۇتۇلۇپ، يوقالغانلارنىڭ سانى ئەگەر 4.2381-5.6508 مىليونغىچە بولسا، ئۇيغۇر نوپۇسى 2 يىل ئىچىدە 11.33 مىليوندىن، 5.5 مىليون ئەتراپىدا چۈشۈپ قالدى دېگەن گەپ. يەنى بۇ سان ئۇيغۇرلار ئومۇمىي نوپۇسنىڭ 40% - 50% گىچە يېقىنلاشقانلىقى ئۈچۈن، بۇ نوپۇسنى بۇرۇنقىدەك ئېلان قىلىش خىتاي ھۆكۈمىتى ئۈچۈن ئىنتايىن تەسكە توختايدۇ.

2019-يىلدىن بېرى، خىتايلار ئۇيغۇرلارنى چەتئەللەردە باشقا بىر ئوبرازدا تونۇشتۇرماقتا، مەسىلەن «ئۇيغۇرلارنى تۈرك قوۋمىدىن ئەمەس، ئىسلام دىنى ئۇيغۇرلارنىڭ خاس دىنى ئەمەس، ئۇيغۇرلار مەدەنىيەتسىز، تېررورچى» دېگەندەك تەشۋىقات ئۇچۇر، خىتايلار ھەر خىل ماتېرىياللارنى تارقىتىۋاتىدۇ، بۇنىڭ ئىچىدە خىتايلارنىڭ 2019-يىلدىن باشلاپ چەتئەلدە تارقىتىۋاتقان گۈزەل-سەنئەت بۇيۇملىرىدىن بىرى، «ئۇيغۇر» دېگەن سەنئەت بۇيۇمىنىڭ ئارقىغا قاراپ باقساق، ئۇنىڭدىكى بىر سان، ئادەمنىڭ دىققىتىنى تارتىدۇ. يەنى، تۆۋەندىكى رەسىم:

Guzal san'at boyumi

維吾爾族

現有人口約721萬，主要分布在新疆維吾爾自治區。維吾爾族有自己的語言文字，信仰伊斯蘭教。維吾爾族主要從事農業，兼營畜牧業，擅長園藝，傳統手工業也十分發達。維吾爾族以米面為主食，喜食羊肉串、手抓飯。

Xinjiang Uygur Autonomous Region is the home of 7.21million people of the Uygur ethnic group. The Uygur people have their own language and they are Muslims. Farming, particularly horticulture, is the main occupation. Rice and flour is eaten with bare fingers.

يۇقىرىقى سەنئەت بۇيۇمىدا، ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسى، 7.21 مىليون دەپ يېزىلغان. بۇ سان 2019-يىلغا كەلگەندە، ئۇيغۇر نوپۇسىنىڭ نېپە ئۈچۈن 11.33 مىليوندىن تاسادىپىي 7.21 مىليونغا چۈشۈپ قالدى، دېگەن سوئالنى ئوتتۇرىغا قويۇشتا توغرا كېلىدۇ. بىز لاگېردا تۇتۇلغان ئادەملەرنىڭ سانىنى تېخىمۇ توغرا مۆلچەرلەش ئۈچۈن، يۇقىرىقى ئۇچۇرنى ئاساس قىلىپ تۇرۇپ تېخىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا ئىزدىنىش ئېلىپ باردۇق. نەتىجىدە، خىتاي ھۆكۈمەت خادىملىرى ۋە تور بەتلەرنىڭ بىردەك ئاۋازدا، 2018-يىلدىن باشلاپ، ئۇيغۇر نوپۇسىنى تۆۋەن قىلىپ كۆرسىتىۋاتقانلىقىنى بايقىدۇق.

ئەلجەزىرە تېلېۋىزىيەسى 2018-يىلى 9-ئاينىڭ 15-كۈنى، پروگرامما ئىشلىگۈچى مەھدى ھەسەن، جۇڭگو ۋە يەرشارىلىشىش مەركىزىنىڭ دىرېكتورى ۋىكتور گاۋ دېگەن خىتاي بىلەن، ئۇيغۇر كىشىلىك ھوقۇق پائالىيەتچىسى، ئادۋوكات نۇرى تۈركەلنى لاگېر توغرىلۇق زىيارەت قىلغان. زىيارەتتە، ۋىكتور گاۋ نۆۋەتتىكى لاگېرغا سولانغان ئۇيغۇرلارنىڭ سانىنى ئىنكار قىلىپ، ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسىنى تۆۋەنلىتىپ مۇنداق دېگەن: «ئۇيغۇرلارنىڭ تۇتۇلغان سانى توغرىسىدىكى دوكلاتلار ئەمەلىيەتكە ماس قالمايدۇ. ھازىر شىنجاڭدىكى ئۇيغۇرلارنىڭ ئومۇمىي نوپۇسى 6-7 مىليون، ئەگەر 1 مىليوندىن ئارتۇق ئۇيغۇر تۇتۇلدى دېسەك، بۇ ئەقلىگە سىغىمىغان گەپ...»

بۇ تۇنجى قېتىم، يەنى 2018-يىلى 9-ئايدا، خىتاي ھۆكۈمەت خادىمىنىڭ بېيجىڭدا تۇرۇپ ئۇيغۇرنىڭ نوپۇسىنى 6-7 مىليون دەپ تىلغا ئېلىشى. بۇ سان دەل ھۆكۈمەتنىڭ 2015-يىلدىكى ئېلان قىلغان 11.33 مىليون سانىدىن 4.33-5.33 مىليون ئاز ئىكەنلىكى كۆرۈنۈپ تۇرماقتا.

يەنە ئوخشاش مەزگىللەردە، خىتاي زىيالىيلىرىمۇ ئاستا-ئاستا يازمىلىرىدا «ئۇيغۇرنىڭ نوپۇسى 7.21 مىليون» دەپ يېزىشتا ئۇرۇنغان. مەسىلەن، «جۇڭگودىكى مۇزىكا تەرەققىي قىلىش ئەھۋالى» دېگەن ماقالىدە، يازغۇچى شىڭ چۈنرۇ ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسىنى 7.21 مىليون دېگەن ساننى تىلغا ئالغان.

بىز Google دىن ياكى baidu.com دىن «维吾尔族人口 721 万» دېگەن سۆزنى ئىزدەيدىغان بولساق، 86400 ئۇچۇرنى تېپىپ چىقالايمىز. بۇ ئۇچۇرلارنىڭ ئىچىدە، كۆپ قىسمى 2017-يىلدىن 2019-يىلنىڭ ئوتتۇرىدا ئېلان قىلغان ئۇچۇرلار بولۇپ، بۇ ئۇچۇرلارمۇ ئۇيغۇرلار نوپۇسىنىڭ 7.21 مىليون دېگەن ساننى كۆرسىتىپ تۇرماقتا. مەسىلەن، تۆۋەندىكى ھۆكۈمەت ۋە ھەر خىل ئورگان تور بەتلەرگە قاراپ باقايلى.

2017-يىلى 1-ئاينىڭ 25-كۈنىدىكى «گۇاڭشى ئۆلكىسىنىڭ قۇرۇلۇش سۈپىتىنى تەكشۈرۈش» دېگەن بىر ھۆكۈمەت تور بېتىدە خىتايىدىكى ئاز سانلىق مىللەتلەرنى تونۇشتۇرغاندا، ئۇيغۇر نوپۇسى 7.21 مىليون دەپ يېزىلغان.

2019-يىلى 3-ئاينىڭ 2-كۈنىدىكى، yidianzixun.com دېگەن تور بېتىدە، «ئاز سانلىق مىللەتنىڭ نوپۇسىنى بىلىشكەنلەر كۆرۈڭلار» دېگەن يازمىمۇ، ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسىنى 7.21 مىليون دەپ يازغان.

ئەمەلىيەتتە، 7.21 مىليون دېگەن سان، شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ ستاتىستىكا ئىدارىسىنىڭ تور بېتىدىكى، 1990-يىلدىكى ئۇيغۇر نوپۇسى يەنى 7.2495 مىليون دېگەن سانغا توغرا كېلىدۇ.

2. 2017-يىلدىن باشلاپ، خىتاي ھۆكۈمىتى ئۇيغۇرلارنىڭ نامىنى بارلىق ستاتىستىكا سان-سىپىرلارنى، بارلىق دوكلات، ھۆكۈمەت ھۆججەتلىرى، تېلېۋىزىيە، رادىئو، ھەر خىل تور بەت، گېزىت-ژۇرناللاردىن، ۋە باشقا بارلىق ئاخباراتلاردىن پۈتۈنلەي چىقىرىۋېتىلگەنلىكىنى كۆرەلەيمىز.

مەسىلەن، «دۇنيا نوپۇس قامۇسى» تور بېتى بولسا، خىتايلاردا نەشر قىلىنغان، ئەڭ نوپۇزلۇق تور بېتى بولۇپ، ئۇنىڭ «2018-يىللىق شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونىنىڭ نوپۇسى قانچىلىك، GDP قانچىلىك، شۇ يىلدا تۇتۇلغان ۋە ئۆلگەنلەرنىڭ سانى ۋە كىرىم ئەھۋالى» دېگەن چوڭ دائىرىدىكى دوكلاتىدا، ئۇيغۇر نوپۇسىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكىنى تىلغا ئالمىغان.

2018-يىلى 2-ئاينىڭ 9-كۈنى، شىنجاڭ پارتكوم نەشۋىنىڭ بۆلۈمىنىڭ مۇئاۋىن باشلىقى ۋاڭ ۋۇ لوڭ دېگەن خىتاي بېيجىڭدىكى ئاخبارات ئېلان قىلىش يىغىنىدا، «2017-يىلىنىڭ شىنجاڭ خەلق ئىگىلىگىنىڭ ئومۇمىي ئەھۋالى» دېگەن چوڭ تىپلىق دوكلاتتىمۇ شىنجاڭنىڭ ئومۇمىي نوپۇسى ياكى ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسىنى تىلغا ئالمىغان.

شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونلۇق ستاتىستىكا ئىدارىسىنىڭ 2017-يىلىدىن كېيىنكى بارلىق دوكلاتلىرىدىن، ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسىغا ئائىت مەزمۇنلارنى چىقىرىۋەتكەن. مەسىلەن، «2018-يىللىق شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى خەلق ئىگىلىكى ۋە ئىجتىمائىي تەرەققىيات ستاتىستىكىسى» دېگەن چوڭ دائىرىدىكى دوكلاتىدىنمۇ، ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسىغا ئائىت كۆنكۈپ سىنارنى ئوتتۇرىغا قويۇلمىغان.

2018-يىلى 8-ئايدا، خىتايلارنىڭ مەركىزىي تېلېۋىزىيە ئىستانسىسىنىڭ ئىشلىگەن، «这里是新疆» دېگەن چوڭ تىپتىكى 3 قىسىملىق ھۆججەت فىلىمىدا ئۇيغۇرلارنىڭ تۇرمۇشى، مەدەنىيىتى، سەنئىتى، ياشلارنىڭ تۇرمۇشى ۋە روھىي كۆتۈرۈشكۈلۈكىنى، يېمەك-ئىچمەك ۋە كىيىم-كېچەك مەدەنىيىتى قاتارلىق نۇرغۇن ئامىللار، شىنجاڭنىڭ تونۇشتۇرۇشتىكى تەشكىل قىلىدىغان ئاساسلىق ئامىل بولغاچقا، گەرچە ئاپتور فىلىمنى تونۇشتۇرغاندا، ئۇيغۇرلارنى تونۇشتۇرۇشتىن ئۆزىنى تارتالمىسىمۇ، لېكىن بىر قىزىقارلىق يېرى، ئاپتور پۈتۈن فىلىمنىڭ باشتىن ئاخىرغىچە، «ئۇيغۇر» دېگەن سۆزنى بىر قېتىم ئاغزىغا ئېلىپ قويىمىغان. بۇ فىلىمدا، ئۇيغۇر دېگەن گەپكە ئەڭ يېقىنلاشقان بىر ئاتاش «新疆人» بولۇپ قالغان.

بىز يەنە، تېخىمۇ ئىچكىرىلەپ قاراپ باقساق، يۇقىرىقى يەكۈننىڭ توغرا ئىكەنلىكىنى تېخىمۇ ئىلگىرىلىگەن ھالدا مۇئەييەنلەشتۈرەلەيمىز. مەسىلەن، بىز خىتاينىڭ ئاساسلىق ئۇچۇر ئىزدەش تور بېتى بەيدۇ، سوخۇ، شىنجاڭ ھۆكۈمەت تور بېتى - تەڭرىتاغ تور بېكىتى، ۋە بارلىق شىنجاڭ ئۇيغۇر ئاپتونوم رايونى ۋە ھەرقايسى ۋىلايەت ئوبلاستلارنىڭ ھۆكۈمەت، ئورگان تور بەتلىرىگە ئېلىپ بېرىلگەن تەكشۈرۈپ تەتقىق قىلىش ئارقىلىق تۆۋەندىكىلەرنى بايقىدۇق.

يەنى، 2017-يىلىدىن كېيىن، خىتايلارنىڭ ئاخباراتلىرى، ھۆكۈمەت تور بەتلىرى، ھۆكۈمەت ھۆججەتلىرى، ۋە باشقا بارلىق يازمىلاردا، «ئۇيغۇرلار» دېگەن سۆزنى قوللىنىش ياكى تىلغا ئېلىش ئەمەلدىن قالغان. ھازىر ھەر قانداق ئېلان قىلىنغان مەيلى خەۋەر بولسۇن، مەيلى باشقا ماقالىلەر بولسۇن، ھېچقايسىسىدا، «维吾尔族» دېگەن سۆز تىلغا ئېلىنمايدىكەن. ئەگەر ئۇيغۇرلار توغرىلۇق بىرەر نەرسە يېزىلسا، بىۋاسىتە شەخسنىڭ ئىسمىنى تىلغا ئالدىكەن، لېكىن ئۇنى «ئۇيغۇر» دەپ ئەسكەرتىدىغان ئادەت پۈتۈنلەي ئەمەلدىن قالدۇرۇلغان.

دېمەك، 2017-يىلىدىن كېيىن، مەيلى خىتاي مەركىزىي ھۆكۈمىتى بولسۇن، ياكى شىنجاڭ ھۆكۈمىتى بولسۇن، ھازىر ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسىنىڭ قانچىلىك ئىكەنلىكى توغرىسىدا، بۇرۇن لاگېرلار قۇرۇلۇشتىن ئىلگىرىكى ئېلان قىلىنغان ستاتىستىكىلىق سانلارنى ئوچۇق ئوتتۇرىغا قويىمىغان ياكى يوشۇرۇشقا تىرىشقان.

بۇ خىل يوشۇرۇشنى بىز تۆۋەندىكىدەك چۈشەندۈرسەكمۇ ئەقىلگە مۇۋاپىق تۇرىدۇ. يەنى تۇتۇلۇپ كەتكەن ئۇيغۇرلارنىڭ سانى 4-5 مىليونغىچە بولۇپ، بۇ ئىنتايىن كۆپ سان بولغاچقا، خىتايلارغا نىسبەتەن، ئۇيغۇرلارنىڭ نوپۇسىنى ئوچۇق ئوتتۇرىغا قويۇش، خىتايلارنى بىر تەڭلىككە قويىدىغان ئەھۋال بولۇشى مۇمكىن. ئەمەلىيەتتە، بۇنداق يەكۈنگە كېلىشىمۇ ئىنتايىن لوگىكىغا ئۇيغۇن بولۇپ تۇرماقتا.

ئۇنداقتا، بىر تەرەپتىن، 2017 يىلىدىن كېيىن، پۈتۈن مەملىكەت بويىچە، «维吾尔族» دېگەن سۆزنى تىلغا ئېلىش ئەمەلدىن قالسا، يەنە بىر تەرەپتىن، 2018-يىلىدىن باشلاپ مەيلى ھۆكۈمەت خادىمى، ياكى خىتاي زىيالىيلىرى، ياكى ھۆكۈمەت ۋە باشقا تور بېكەتلىرى بولسۇن، بىردەك ئاۋازدا ئۇيغۇر نوپۇسىنى 7.21 مىليون دەپ ئوتتۇرىغا قويۇشقا باشلىغان. بۇ ئەھۋال نېمىدىن دېرەك بېرىدۇ؟ بىرى ئۇيغۇرلارنى پۈتۈنلەي تىلغا ئالماسلىق، يەنە بىر تەرەپتىن، ئۇيغۇر نوپۇسى توغرىسىدا ئېلان قىلغان سان 2017-يىلىدىكى 11.33 مىليوندىن ساندىن دەل 4.12 مىليون كەم. بۇ سان نەگە يوقاپ كەتتى؟

ختايلاردا ئورتاق ئېتىراپ قىلىنىدىغان، ۋە بۇرۇندىن قوللىنىپ كېلىۋاتقان بىر خىل تەشۋىقات ئۇسۇلى بار. ئۇ بولسىمۇ، ختايلار نۇرغۇن ئەھۋالدا بىرەر سىياسەتنى يولغا قويۇشتىن ئىلگىرى، ئاممىنىڭ ئىنكاسىنى سىناش ئۈچۈن، شۇنىڭغا ئائىت ئۇچۇرنى ئالدىن جەمئىيەتكە تارقىتىپ كۆرىدۇ. ئاندىن ئاممىنىڭ ئىنكاسىغا ئاساسەن، شۇ خىل سىياسەتنى يولغا قويۇش ياكى قويماسلىق توغرىسىدا بىرەر قارارغا كېلىدۇ. ھازىر ختايلارنىڭ ئۇيغۇر نوپۇسىنى 7.21 مىليون دەپ ھەر خىل مېدىئالاردا تېز تارقىتىشى، كېيىنكى قەدەمدە ئۇيغۇر نوپۇسىنى 7.21 مىليون دەپ رەسمىي ئېلان قىلىشىنىڭ ئالدىنقى شەرتى بولسا كېرەك.

ئادەتتە، ئادەم ئۆلگەندىن كېيىن نوپۇس ئۆچۈرۈلۈپ، ئاندىن ئۆچۈرۈلگەن سان ئومۇمىي نوپۇسقا تەسىر كۆرسىتىشكە باشلايدۇ. ئۇنداقتا بۇ 4.12 مىليون نوپۇس قەيەرگە يوقاپ كەتتى؟ بۇلار ئۆلگەنلەرمۇ ياكى تىرىكمۇ؟ ئەگەر تىرىك بولسا نېمە ئۈچۈن ئومۇمىي نوپۇسنىڭ ئىچىگە كىرمەيدۇ؟

پايدىلانغان ماتېرىياللار:

[1] 新疆维吾尔自治区最新人口数据

<http://www.chinainlam.net.cn/cms/news/media/201610/30-10538.html>

[2] 维吾尔族

http://www.gov.cn/guoqing/2015-03/18/content_2835615.htm

[3] 新疆概况

http://www.chinadaily.com.cn/dfpd/2009-10/13/content_8788206.htm

[4] 新疆维吾尔族人口有多少

<https://zhidao.baidu.com/question/493348353873703012.html>

[5] 新疆维吾尔自治区最新人口数据!

http://www.sohu.com/a/210155220_814674

[6] 2018 年新疆维吾尔自治区国民经济和社会发展统计公报

<https://01234.info/sjgb/10336.html>

[7] 中国各民族人口总数排名 排行榜 有多少

<http://www.chamiji.com/201803071989.html>

[8] 中国家庭数 4.3 亿户居世界之首 平均每家 3.02 人

<https://new.qq.com/rain/a/20140514045541>

[9] 对乌鲁木齐市族及维吾尔族居民家庭体育消费的比较研究

<https://max.book118.com/html/2017/0613/114674100.shtm>

[10] 2018 Report on International Religious Freedom: China: Xinjiang

<https://www.state.gov/reports/2018-report-on-international-religious-freedom/china-includes-tibet-xinjiang-hong-kong-and-macau/xinjiang/>

[11] China Running 'Concentration Camps' for Millions of Muslims, Pentagon Says
<https://www.military.com/daily-news/2019/05/03/china-running-concentration-camps-millions-muslims-pentagon-says.html>

[12] 世界人口大全：2019 年新疆维吾尔自治区人口有多少 2018 年 GDP 数据 历史人口 出生死亡人均收入数据
<http://www.chamiji.com/2019051211514.html>

[13] [新疆]2018 年新疆维吾尔自治区国民经济和社会发展统计公报
<https://01234.info/sjgb/10336.html>

[14] 凤凰网：有关新疆的十个基本常识
http://news.ifeng.com/a/20150930/44771051_0.shtml

[15] Al Jazeera English: Has China detained a million Uighur Muslims? | UpFront (Arena)
<https://www.youtube.com/watch?v=srhM6G-rRB0&t=280s>

[16] 邢春如：中国音乐发展概况
https://books.google.com/books?id=KY-EDwAAQBAJ&pg=PT73&lpg=PT73&dq=%E7%BB%B4%E5%90%BE%E5%B0%94%E6%97%8F%E4%BA%BA%E5%8F%A3%EF%BC%8C+721%E4%B8%87&source=bl&ots=W_OwdF4UwT&sig=ACfU3U3huPrm-rkPA6C8860TqqZo0t9N6Q&hl=en&sa=X&ved=2ahUKEwit1evZ4uTkAhVRKa0KHTJtAEkQ6AEwAAnoECB0QAQ#v=onepage&q=%E7%BB%B4%E5%90%BE%E5%B0%94%E6%97%8F%E4%BA%BA%E5%8F%A3%EF%BC%8C%20721%E4%B8%87&f=false

[17] 广西建设工程质量检测试验协会：中国 56 个民族的简介、禁忌及习俗（十七）
<http://www.gxcic.net/gxjcxh/shownews.asp?newsid=957>

[18] 不知道五十六个民族分布及人口的快来看看，收藏给孩子看
https://www.yidianzixun.com/article/0LS2RRaz?s=browserappid=browsernet=4gdistribution=oppoutk=V2_2KT0RCLXlz31OioBqGLHXJIYQMjEeLVhVP_aeTGDqx0_barStyle__=1_1_fromId__=8000_statParams__=sourceMedia_source__=yidiansourceMedia=yidian_cmtCnt__=0_styleType__=2_publisher_id__=36jPt4EyFN9L2Fm7h2dmwopenv=__pf__=detail%E8%AF%84%E8%AE%BA%E8%AF%B4%E6%B6%9B%E8%BF%87%E4%BA%86%F0%9F%98%82%E8%BF%99%E5%87%A0%E5%A4%A9%E6%B2%A1%E5%92%8B%E6%B0%B4db%EF%BC%8C%E8%84%B1%E8%8A%82%E4%BA%86%F0%9F%98%AD&appid=

[19] “文学城”：新疆维吾尔自治区民族，人口资料大全
<https://blog.wenxuecity.com/myblog/36167/200806/21188.html>

[20] 六十年礼赞——献礼新疆成立 60 周年

https://wenku.baidu.com/view/1a9b887fba68a98271fe910ef12d2af90242a88c.html?rec_flag=default&sxts=1570389977720